Journal of Chemistry of Goods and Traditional Medicine

J Chem Good Trad Med, Volume 4, Issue 6, 2025 Traditional Medicine

ASTUR SURTMASINI MUQOBIL YALLIG'LANISH MODELI (TERI YARASI MODELI) ASOSIDA O'RGANISH

Ibragim Rahmonovich Asqarov
Andijon davlat universiteti Kimyo kafedrasi professori, kimyo fanlari doktori, O'zbekistonda xizmat ko'rsatgan ixtirochi, O'zbekiston TABOBAT Akademiyasi raisi
https://orcid.org/0000-0003-1625-0330

Shoxrux Obidjonovich Turaxonov
Andijon davlat universiteti PhD
https://orcid.org/0009-0004-6601-4074
E-mail: shoxruxturaxonov83@gmail.com

DOI: https://doi.org/10.55475/jcgtm/vol4.iss6.2025.572

Kalit so'zlar: Natriy teopental, patologiya, sitologik tekshiruv, degeneratsiya fagotsitoz, mikroflora, makrofaglar va poliblastlar sonining ko'payishi tendentsiyasi

Annotatsiya

Ushbu maqolada Davolash patologiyaning ko'payishidan so'ng darhol boshlandi. Preparatni yara yuziga surush orqali, har kuni o'simliklardan olingan (ASTUR) mazidan uch xil dozalarda Dermavayt mazidan 200 mg/kg dozada (14 kun) surtildi. Eksperimental jarohatlardan olingan izlarning sitologik tekshiruvi himoya hujayra reaktsiyasining pasayishi, o'zgarishlarning degeneratsiya xarakterini o'rganildi. Bu neytrofillarning sezilarli darajada yo'q qilinishi va degeneratsiyasida, faol fagotsitoz belgilarisiz aniq mikrofloraning mavjudligida namoyon bo'ldi. Ulardagi fizik-kimyoviy ta'sirlari, xayvonning fiziologik xolati, hayvon hujayrasining malhamga bo'lgan reaksiyasi va ularning jismoniy xolati o'rganildi.

Havola uchun

Asqarov, I. R., & Turaxonov, S. O. ASTUR SURTMASINI MUQOBIL YALLIG'LANISH MODELI (TERI YARASI MODELI) ASOSIDA O'RGANISH. Tovarlar Kimyosi Va Xalq Tabobati Jurnali, 4(6). https://doi.org/10.55475/jcgtm/vol4.iss6.2025.572

Tadqiqod usullari; natriy teopental (50 mg/kg dozasi) bilan behush qilingan kalamushlarda aseptik sharoitda avval depilatsiya qilingan va teri yuzasiga standart diametr 2,0 x 2,0 sm o'lchamdagi va 0,5 mm chuqurlikdagi teri yarasi hosil qilindi Yaralar ochiq xolda qoldi.

Davolash patologiyaning ko'payishidan so'ng darhol boshlandi. Preparatni yara yuziga surush orqali, har kuni o'simliklardan olingan (ASTUR) mazidan uch xil 200 va 150-100 mg/kg dozalarda Dermavayt mazidan 200 mg/kg dozada (14 kun) surtiladi. Hayvonlarning nazorat guruhiga distillangan suv teng hajmda suriladi. Kuzatish muddatlari tajriba boshlanganidan keyin, 14 kun kuzatildi [3.4].

Yarani davolash tezligi baholandi:

Yara ekssudativa uning hujayrali tarkibi mavjudligi bilan.

Yuzasidan ekssudatizlari Pokrovskayaga ko'ra ixtiyoriy qilingan;

- unga qo'shni to'qimalarning holatiga ko'ra.

Uning maydonining o'zgarishiga ko'ra, sm^2.

Olingan natijalar va muhokama. O'simliklardan olingan (ASTUR) mazining Dermavayt mazi bilan solishtirganda muqobil yallig'lanishga ta'siri

Preparatining antialterativ ta'siri terining yarasi modelida o'rganildi. 1-jadvaldan ko'rinib turibdiki, nazorat hayvonlarida jarohatdan bir kun o'tgach, yaralar maydoni operatsiya qilinganidan 1,2 baravar ko'p. Nazorat kalamushlarida bu davrda yaraning chetlari va pastki qismi shishgan, sirtida ekssudat bor edi.

Kuzatishning 3-7 kunida yaralarning xarakteristikalari bir xil bo'lib qoldi. Yaraning yuzasida ingichka jigarrang-binafsharangli qobiq hosil bo'lib, u yaraning pastki qismiga ancha mahkam yopishgan. Shuni ta'kidlash kerakki, nazorat qiluvchi kalamushlarda nuqsonning epitelizatsiyasiasta-sekin davom etdi. Yaralar maydoni dastlab qo'llaniladigan nuqson maydoniga to'g'ri keladi (1-jadval). Keyinchalik yaralar yuzasi asta-sekin shifo topdi, to'liq shifo 14-kunlarda sodir bo'ldi. Teri nuqsoni joyida jun qoplamali to'liq regeneratsiya hosil bo'ldi [5-6].

Hayvonlarning nazorat guruhida M.P.Pokrovskaya bo'yicha 1-kuni eksperimental jarohatlardan olingan izlarning sitologik tekshiruvi himoya hujayra reaktsiyasining pasayishi, o'zgarishlarning degeneratsiya xarakterini aniqladi. Bu neytrofillarning sezilarli darajada yo'q qilinishi va degeneratsiyasida, faol fagotsitoz belgilarisiz aniq mikrofloraning mavjudligida namoyon bo'ldi. 7-kundagi sitogrammalarda neytrofil reaktsiyasi kuzatildi, ammo makrofaglar va poliblastlar sonining ko'payishi tendentsiyasi kuzatildi, bu reparative jarayonning kuchayishini tasdiqlaydi [1].

Preparatining 200 va 150-100 mg / kg dozalarida va Dermavayt mazi 200 mg/kg davolangan hayvonlarda dastlabki 3-6 kun davomida yaralar saqlanib qolgan. quruq, qon ketmadi, yiringlamadi. Hech qanday holatda shishgan reaktsiya kuzatilmadi. va nazoratda xayvonlarda dastlabki 3-7 kunlar davomida yaralar qon ketish, yiringli yaralar xosil bo’ldi.

O‘simliklardan olingan (ASTUR) mazining (200 va 150-100 mg/kg dozalarda) olingan 200 mg / kg dozada, 9-12 kunida qobiqlar tushib ketdi. Keyinchalik, 13-14 kunlarda ichida epidermis derevatlar neoplazmasi (soch follikulalari va bez elementlari) bilan to'liq tiklandi.

1-jadval. O‘simliklardan olingan (ASTUR) mazining yara yuziga surush orqali, har kuni 200 va 150-100 mg/kg dozalarda, Dermavayt mazi 200 mg/kg dozada davolangan kalamushlarning(14 kun) yara yuzasi sohasidagi o'zgarishlar (M±m; n=5;)

	nazorat	Dermavayt	ASTUR 200 mg/kg	ASTUR 150 mg/kg	ASTUR 100 mg/kg
Boshlang’ich	3,3 ± 0,07	3,5 ± 0,087	3,1 ± 0,087	3,3 ± 0,085	3,2 ± 0,091
1-kun	3,2 ± 0,065	3,3 ± 0,056	2,9 ± 0,083	3,1 ± 0,076	3,0 ± 0,077
2-kun	2,9 ± 0,053	2,9 ± 0,053	2,5 ± 0,083	2,8 ± 0,07	2,6 ± 0,055
3-kun	2,5 ± 0,032	2,4 ± 0,043	1,8 ± 0,073	1,8 ± 0,05	2,0 ± 0,03
4-kun	2,1 ± 0,02	2,1 ± 0,038	1,2 ± 0,024	1,3 ± 0,045	1,6 ± 0,049
5-kun	1,3 ± 0,012	1,1 ± 0,02	0,9 ± 0,033	1,1 ± 0,041	1,5 ± 0,042
6-kun	1,2 ± 0,012	0,6 ± 0,009	0,6 ± 0,035	0,6 ± 0,0096	0,9 ± 0,021
7-kun	1,1 ± 0,01	0,7 ± 0,025	0,4 ± 0,025	0,4 ± 0,0075	0,4 ± 0,014
8-kun	1,0 ± 0,01	0,6 ± 0,02	0,3 ± 0,0053	0,2 ± 0,0054	0,4 ± 0,012
9-kun	1,0 ± 0,01	0,5 ± 0,015	0,1 ± 0,0063	0,2 ± 0,0052	0,4 ± 0,012
10-kun	1,0 ± 0,01	0,3 ± 0,003	0,1 ± 0,0052	0,1 ± 0,003	0,3± 0,011
11-kun	0,9 ± 0,009	0,2 ± 0,0054	0,0± 0,0	0,1 ± 0,002	0,1 ± 0,0071
12-kun	0,9 ± 0,007	0,02 ± 0,0012	0,0 ± 0,0	0,0 ± 0,0	0,04± 0,006
13-kun	0,8 ± 0,004	0,0 ± 0,0	0,0 ± 0,0	0,0± 0,0	0,02 ± 0,004
14-kun	0,7 ± 0,017	0,0 ± 0,0	0,0 ± 0,0	0,0 ± 0,0	0,01 ± 0,0015

Xulosa.

1. Kuzatishning 3-6 kunlarida ASTUR 200 mg / kg dozasi nazoratdagi xayvonlarga nisbat teri yuzasidagi yarani davolanishi 3- kun ichida 1.4 marta tezlashdi. 6- kunga kelib esa 2.0 marta tezlashdi.

2. Kuzatishning 14 kunida ASTUR 200 mg/kg qolgan dozalarga qaraganda qiyosiy Dermavayt 200 mg/kg yaxshi faollikni namoyoni ko‘rsatdi lekin ASTUR qolgan dozalari xam faollikka ega ekanligi aniqlan.

Adabiyotlar

1. Доклиническое исследование лекарственных средств (методические рекомендации). Киев. - 2002, с.587 //под ред. А.В. Стефанова.
2. Методические рекомендации по доклиническому изучению нестероидных противовоспалительных лекарственных средств. / Руководство по проведению доклинических исследований лекарственных средств. Часть первая, М. 2012, С.767-776. //под ред. Миронова А.Н.
3. Методические рекомендации по доклиническому изучению дерматотропных лекарственных средств./ Руководство по проведению доклинических исследований лекарственных средств. Частьпервая, М. 2012,С.738-746. //под ред. Миронова А.Н.
4. Сернов Л.Н., Гацура В.В. Элементы экспериментальной фармакологии. – М., 2000. – 352 с.
5. Гацура В.В. в кн: Методы первичного фармакологического исследования биологически активных веществ, М., 2000.
6. Доклиническое исследование лекарственных средств (методические рекомендации). Киев.- 2002, с.587 //под.ред. А.В. Стефанова.
7. I.R. Askarov, H. Isakov, Sh.O. Torakhanov, M. Komilov "The importance of pomegranate, the king of fruits, in finding a cure for human ailments." "Folk medicine plus" scientific, practical, social, medical, educational journal No. 3(4) 2020, pp. 32-35.
8. Kh. Isakov, Sh. O. Torakhonov "The healing effect of polyphenols in pomegranate peel on the human body", "Folk Medicine Plus" scientific, practical, social, medical, educational journal No. 1(6) 2021, p. 46-47 .
9. I.R.Askarov, H.Isakov, Sh.O.Torakhanov "Obtaining medicinal products based on pomegranate peel", "Folk medicine plus" scientific, practical, social, medical, educational magazine #3(8) 2021. 5-7 p.
10. Kh. Isakov, I.R. Askarov, Sh.O. Turakhonov "Antioxidant activity of pomegranate peel extract" Ko'kan DPI Scientific reports March 2022 pp. 184-187.
11. И.Р.Асқаров, Х.Исақов, Ш.О.Турахонов О.Ш.Абдуллоев, “Obtaining monomethylol urea gallate ethers” Fardu. Ilmiy xabarlar. 2022 йил pp.88-92.
12. I.R. Askarov, H. Isakov, Sh. O. Turakhonov, O. Sh. Abdulloev "Methods of extracting gallic acid from pomegranate peel" Fardu. Scientific news. 25-30 p. of 2021
13. I.R.Askarov, Kh. Isakov, M.Kh. Mamarakhmanov, S. Usmanov, R. Sh. O. Turakhonov, U. Makhmudov “Quantum-chemical studies of the reaction of thiourea with formaldehyde” UNIVERSIUM: TECHNICAL SCIENCES Scientific journal Moscow Issue: 3 (84) March 2021. pp.16- 20
14. I.R. Askarov, Kh. Isakov, M.Kh. Mamarakhmonov, Sh.O. Turakhonov, N.Kh. Abdurakhimova, R.U. Makhmudov, N.N. Eserkeeva, S. Usmonov “Quantum chemical studies of the electronic structure of trimethylolthiourea” UNIVERSIUM: TECHNICAL SCIENCEScientific journal Moscow Issue: March 2021. pp.25-27